

O financiranju stranaka i kamapnje

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2011/2/10 15:23:59

Neautorizirani fonogram moje rasprave 10. veljače 2011.

Poštovani gospodine predsjedniče, kolegice i kolege, ministre sa suradnicom. Želim vjerovati da gledatelji televizije koje prate rasprave iz Hrvatskog sabora ili popiju apaurin ili normabel da bi izdržali do kraja, ili naprosto ugase televizor. Raspravljamo o ozbiljnoj temi koja će itekako biti značajna prilikom sljedećih parlamentarnih izbora, i ocjenjujem da ovaj prijedlog zakona u odnosu na dosadašnju regulativu od 10.....****

PREDSJEDNIK: .../Govornik udaljen od mikrofona, ne razumije se./... nećete ti ni nitko, kako æu ja voditi Sabor. Ni ti, ni nitko. Sjedi ovdje, a ne pobjeći.

.../Upadica: Svakoga moraš zaštititi./... Štitim svakoga koliko mogu, a nećete .../Govornik udaljen od mikrofona, ne razumije se./... ni ti, niti nitko u ovom Saboru dok sam ja ovdje za ovim stolom. E tako da znate. Samo kad si ti u pitanju onda treba je li? A zašto mu Šeks nije udijelio .../Govornik udaljen od mikrofona, ne razumije se./... jučer, što je bilo još gore? Zašto nije? Molim vas, neæu.

.../Upadica se ne razumije./...

Samo vi nastavite tako, i jedni i drugi i treći. Dok ja ovdje budem sjedio, nastojat æu da održim ovaj Sabor u pristojnosti, u toleranciji, u demokraciji. To æu nastojati. I neæe, dok ja ovdje sjedim, nitko meni, mjesto mene voditi Sabor. Kad ja ovdje ne budem sjedio, i kad budu sjedili drugi, neka vode onako kako misle da je u skladu sa Poslovnikom.

Ja mislim da ja na najtolerantniji način, u skladu sa Poslovnikom, koliko je god to moguæe, vodim sjednice Hrvatskog sabora. I tako æu i nastaviti. Dok sjedim naravno ovdje, kad ne budem sjedio, onda neæu moći to raditi. Hvala vam lijepa.

I sada molim za ispriku, jer ovo ja nisam izazvao ovu priču. Molim gospodina zastupnika Lesara da nastavi, a nadam da ste stopirali vrijeme, kako bi on mogao dobiti svojih 10 minuta. Izvolite.

DRAGUTIN LESAR: Hvala vam lijepa poštovani gospodine predsjedniče.

Raspravljamo o temi koja će za građane ove zemlje biti izuzetno značajna, veæ na sljedećim parlamentarnim izborima.

I smatram da ovaj predloženi zakon, od 10 potrebnih koraka da normativno reguliramo redovno financiranje političkih stranaka i financiranje političkih kampanja uoči izbora rješava dobro, solidno 7 nužnih. Za 3 smatram da još uvijek nisu do kraja dobro postavljene. Neæu pisati i predlagati amandmane jer to koristi nema, ali želim vjerovati da æe ministar možda iskoristiti i mogućnost da u obliku Vladinih amandmana i te stvari pokuša popraviti.

No prije no što objasnim ova 3 nedostatka koja još uvijek drže rezervu kod mene, želim reći sljedeće. Kada je u pitanju su sve izborne kampanje u ovoj zemlji imamo jedan apsurd. Najprije mediji i svi oni koji provode političke kampanje masno to političkim strankama i sudionicima izbora naplate, taje i ne dozvoljavaju, i ne žele dati javno podatke koliko je koji sudionik kod njih potrošio, a odmah nakon izbora pišu da su političke stranke potrošile strašno puno novaca za kampanju, a 80% tog novca završava u medijima na različite načine. I onda narod bude zbunjen, glasači dovođeni u nedoumicu, prvo misle da se radi o novcu koji je isključivo iz državnog proračuna, jer oni ne moraju znati sve detalje kako se kampanje financiraju, i drugo nitko ne veli da zapravo taj novac kojega

političke stranke utroše u kampanji završava u gospodarstvu i poduzetništvu, u medijima bilo da se radi televizijama i radijima, u tiskarama, različitim agencijama, i svima onima koji nešto na tržištu nude da bi se kampanje provele. To moram reći, jer se ne radi o novcu koji iz Hrvatske ode nekamo, pa da je bačen. Da ima pretjerivanja, ima. Da je veliki dio kampanja na žalost estradiziran, i to mimo svih granica, i to je točno. Međutim to, taj problem zakonima riješiti nećemo. To ćemo riješiti samo popravljanjem političke kulture i kad građanima jasno i nedvosmisleno kažemo da na izborima ne biraju ljepotice i ljepotane, uređene PR-ovski dotjerane kandidate, koji na pamet nauče 10 floskula, poruka ili rečenica, kojim se predstavljaju u svijetlu, sadržaju i na način koji s njihovom osobnošću najčešće ima jako malo veze.

Pravila koja ste gospodine ministre postavili u prijedlogu zakona, određeni maksimumi za doniranje i troškove kampanja, mogli bi o njima razgovarati više ili manje, ali dobro. I kontrola koja je predviđena. Međutim, prvi korak za kojega smatram da nije dovoljno dobar jest ovo o ovlasti Državnog izbornog povjerenstva od trenutka kada nastupaju njihova ovlasti za kontrolu pa do završetka. Ako u toku izborne kampanje dođe do grubog kršenja ovog zakona mislim da bi DIP trebao imati pravo suspendiranja izborne utrke prevencije radi. Možda nikad to neće nikome trebati napraviti, ali kada bi jedan jedini kandidat bio suspendiran zbog kršenja iz izborne utrke, zbog kršenja ovog zakona to bi toliko odgojno djelovalo znate da bi više odgojno djelovalo nego tisuću kazni po 50 tisuća kuna i dugoročno bi koristilo Hrvatskoj i razvoju hrvatske demokracije. Drugo, novac. Malo je muljanja sredstvima putem žiro računa. Mene zabrinjava gotovina, keš. I ovim zakonom to ne možemo riješiti ja to znam, ali ne razumijem kako je moguće da neka tvrtka uzme milijun kuna sa svog žiro računa i u gotovini daje političkoj stranci ili kandidatu. Kako je moguće da nijedan financijski nadzor nikad ne utvrdi činjenicu da se podiže gotovina, pravda vjerojatno krivotvorenim dokumentacijama, a služi za podmićivanje ili financiranje pojedinih stranaka. Tu imamo problem, to je tzv. torbarenje. Bez obzira da li se radi o, pazite državnom sektoru, javnom sektoru ili i privatnih poduzeća. Nažalost, i privatna poduzeća sudjeluju u ovoj muljaži prihvaćajući plaćanja u kešu, proizvodnju crnim naložima, štampanje sa crnim naložima izbjegavajući naravno i plaćanje poreza. Da bi dakle taj drugi korak nadzor nad financijama bio dobar neće biti dovoljan ovaj zakon ako primjena i kontrola drugih zakona koji reguliraju financijsko poslovanje svih subjekata u Hrvatskoj konačno neće doći pod nadzor. Imat ćemo torbarenje. A 90% crnih fondova su torbarenje, a ne kroz žiro račun. I dok god torbarenje ne rašestimo ne možemo građanima Hrvatske obećati transparentnost u financiranju stranaka i kampanji.

Treći korak za koji ste zaželi, ali ne i do kraja. Mediji i sve agencije koje su posrednici između korisnika i davatelja usluga moraju javno objaviti popis svih sudionika izbora i koliko su kod njih potrošili. To je također užasno važno upravo u toj transparentnosti jednog od najvećih subjekata utjecaja na raspoloženje biračkog tijela i onih koji s jedne strane imaju pravo kritizirati političare i političke stranke, ali s druge strane moraju biti odgovorni i imati obavezu da objave koliko su od koga novaca u kampanji dobili. Javno moraju objaviti popis svih sudionika izbora i točno u lipu koliko je tko kod njih potrošio. Ne mogu i ne smiju mediji biti izuzeti iz ukupnog državnog, ali i društvenog nadzora procesa financiranja političkih kampanja. Oni moraju biti obvezatni u tome. Ili neka ne izvole raditi u kampanji ništa i primati nikakve uplate niti objavljivati bilo kakve predizborne i izborne poruke. Imaju mogućnost izbora.

I na kraju samo sa jednim prijedlogom ili pitanjem. Previdjeli ste da se otvaranje posebnog žiro računa za financiranje kampanji može otvoriti godinu dana prije očekivanog dana izbora. Taj očekivani dan izbora je onaj datum kada su prethodni izbori održani. Razmislite, ne bi li bilo dobro da to bude 2 godine? Velikim kandidatima, jakim kandidatima je dovoljno i 6 mjeseci. Toga smo svi svjesni. Ali, političke stranke koje su male kao što se to vole reći ili nezavisni kandidati koji se ozbiljno pripremaju za kandidaturu, sa mogućnošću otvaranja žiro računa barem 2 godine prije toga dobili bi na transparentnosti. Oni će novac skupljati, osnivati neke zaklade kroz koje će kasnije oprat novac i dovest ga na žiro račun. Zato im prijedimo da ako ozbiljno se želi kandidirati za

predsjednika države da 2 godine ima legalno zakonito pravo prikupljati novac legalno poslovati i sa svim dalje izvještajima kao obvezatnim koji su u ovom zakonu predviđeni.

Dakle, molim vas razmislite o tome to doista bi bio potez koji bi još više doprinio transparentnosti prikupljanja novaca davno prije kampanje. I priznam ne znam ,nisam našao najbolje rješenje ako netko prikupi novac za kampanju, a ne uspije u kandidaturi, dakle ne uspije iz bilo kojih razloga sudbina tog novca jeli je baš najbolje riješeno, vidite sami.

*** moja rasprava prekinuta je verbalnim trobojem Bebiæ-Jarnjak-Šeks . Ja sam mirno saèekao kraj troboja i nastavio.